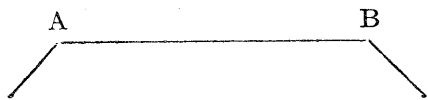

Als de zetter mij helpen wil, wil ik tot slot hier de natuurlijke lijn van het ziektebeloop weergeven, zooals PEL die ons eens heeft voorgeteekend. Eerst gaat het omhoog. De menschen worden ongerust. Er komt een professor bij (A). Nu is de ziekte juist zoover gevorderd, dat zij niet heviger wordt, en de familie is zeer blij, dat er consult is gehouden. Maar als het nu een tijdje lang niet erger en niet beter wordt, roepen zij juist op het punt B, als de lijn reeds gereed is omlaag te gaan, den magnetiseur. En heusch, de zieke geneest. Door deze lijn kan men alles begrijpen en veel vergeven.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE BERI-BERI BIJ ONS LEGER IN NED.-INDIË.

Het spijt mij, dat BOTTEMA zoo geschrokken is door het feit, dat ik de Koninklijke Marine een verwijt maakte, zich niet te hebben gespiegeld aan de leger-ervaringen in Ned. Indië. En ik kan dat begrijpen, na kennis genomen te hebben van de voortreffelijke maatregelen ter voorkoming van beri-beri, die BOTTEMA steeds gedurende zijn diensttijd heeft toegepast. Edoch, ik maakte slechts de gevolgtrekking na objectieve lezing van het artikel van LICHTENSTEIN. Daar dit artikel misschien voor BOTTEMA moeilijk bereikbaar is, moge ik de bewuste passage er uit aanhalen:

„ . . . Zoo brak in December 1922 op het S.S. Eridanus, toen behoorende bij de Koninklijke Marine, een kleine beri-beri-epidemie uit. Men gebruikte er geheel geslepen rijst. Vijf matrozen werden ziek, nl. twee Menadoneezen en drie Timoreezen. Van deze drie Timoreezen stierven twee den acuten beri-beri-dood, één op het schip, de ander in het militaire hospitaal te Weltevreden; de drie anderen genazen. De onmiddellijk verstrekte zilvervliesrijst bracht de ziekte tot staan”.

Amsterdam, 29 Februari 1924.

J. W. WOLFF.

ERFELIJKHEIDSONDERZOEKINGEN BIJ DEN MENSCH.

Het stemt tot groote verheugenis, dat er in de laatste jaren ook in ons land telkens meer stemmen opgaan, die op het groote belang van de bestudeering der erfelijkheidsverschijnselen bij den mensch wijzen. Wij kunnen vooral mej. VAN HERWERDEN niet dankbaar genoeg zijn, dat zij zoowel in de „groote pers” als in onze vakbladen bij voortduring de aandacht vestigt op het groote veld van onderzoek, dat hier nog braak ligt en op centralisatie van den arbeid op dit gebied aandringt. Zoo heb ik ook haar voordracht in den cursus voor anthropologie in het nummer van dit *Tijdschrift* van 16 Februari ll., met veel belangstelling gelezen.

Het zij mij echter vergund op één punt de aandacht te vestigen. Mej. VAN HERWERDEN spreekt in haar voordracht herhaaldelijk van eugenetica en eugenetische beweging. Zij geeft van eugenetica de volgende defenitie (bldz. 722): „Eugenetica beoogt de studie van de erfelijke eigenschappen van den mensch en de wisselwerking tusschen den genotypischen aanleg en de levensomstandigheden in den ruimsten zin”. Nu moge in vakkringen deze beteekenis aan het begrip eugenetica gehecht worden, de oorspronkelijke beteekenis van dezen door GALTON op dit gebied ingevoerden naam is toch gansch anders. Als ik mij niet bedrieg, wordt oorspronkelijk daarmee bedoeld „rasveredeling”. En nu moge het waar zijn, dat rasveredeling, dus eugeneze, het einddoel van onze onderzoekingen op dit terrein moet zijn en naar ik hoop ook zal worden, in het tijdperk, waarin de wetenschap thans verkeert, lijkt het mij voorbarig reeds van eugeneze te spreken. Het gevaar van een dergelijken te veel zeggenden titel is des te grooter, omdat op dit gebied samenwerking met leeken zal moeten worden gezocht, die, als zij er al niet mee spotten,

tegenover het begrip „eugense” eenigszins schouderophalend zullen staan. Ik weet wel, dat in Amerika, Engeland en België de naam eugense algemeen op dit gebied is aanvaard, doch het lijkt mij verstandiger voorloopig in navolging van LUNDBORG te spreken van instituut, vereeniging of centraalbureau voor erfelijkheidsonderzoek en rasbiologie. Dat is toch inderdaad een vlag, die de lading volkomen dekt.

Ik las in de *N. R. Crt.*, dat dezer dagen door den minister DE VISSER een wetenschappelijke commissie voor advies en onderzoek, in hoeverre het toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek dienstbaar kan worden gemaakt aan de bevordering van volkswelvaart en volksweerbaarheid, is geïnstalleerd. Ik vermoed, dat deze commissie ook de erfelijkheidsonderzoekingen wel in den kring harer beschouwingen zal betrekken, maar zou het niet gewenscht zijn in ieder geval de aandacht der commissie op dit punt te vestigen?

Apeldoorn, 19 Februari 1924.

J. LOBSTEIN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz..

Het uitoefenen der geneeskundige praktijk in de grensgemeenten.

Het dagelijksch bestuur der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst heeft aan geneeskundigen, die in grensgemeenten praktijk uitoefenen en daarbij van de zijde van buitenlandsche artsen moeilijkheden ondervinden, verzocht deze zoo nauwkeurig mogelijk toegelicht, ter kennis te brengen van het dagelijksch bestuur (zie dit *Tijdschrift*, No. van 23 Februari 1924, blz. 892).

Dr. J. TH. TERBURGH, hoofdinspecteur van de volksgezondheid, zendt ons nu, in verband met dezen oproep, het volgende overzicht van de bepalingen der gesloten verdragen, welke het uitoefenen der praktijk in de grensgemeenten beheerschen, in de meening, dat dit in de gegeven omstandigheden van nut kan zijn, waarvoor wij hem ten zeerste dankbaar zijn.

Het eerste lid van art. 2 van de wet van 1 Juni 1865 regelende de uitoefening der geneeskunst luidt als volgt: „Wij behouden Ons voor aan vreemdelingen, deskundigen, die over en langs de grenzen van het Rijk wonen, . . . hoewel volgens de wet niet bevoegd, de uitoefening der geneeskunst onder bepaalde voorwaarden te vergunnen. Die vergunning kan ten allen tijde ingetrokken worden”.

Op grond van dit wetsartikel zou het dus mogelijk zijn geweest om bij Koninklijk besluit aan buitenlandsche artsen, die over en langs de grenzen wonen, het uitoefenen van de geneeskundige praktijk onder bepaalde voorwaarden te vergunnen. Een dergelijke handeling behoefde echter niet tot wederkeerigheid te voeren, weshalve van dat recht geen gebruik werd gemaakt. Daarentegen werden onderhandelingen gevoerd met de Deutsche en Belgische regeeringen, ten einde overeenkomsten te sluiten, waarbij het recht om de geneeskundige praktijk uit te oefenen niet eenzijdig aan de buitenlandsche artsen werd toegekend, doch dit ook voor de Nederlandsche artsen zou gelden. De bedoeling, welke bij het vaststellen van genoemd art. 2 voorzat en derhalve ook ten grondslag lag aan de te sluiten overeenkomsten, was om aan de grensbewoners de hulp te verleenen, die dezen behoeven. Dit was dus *doel*, terwijl als *gevolg* daarvan rechten werden gegeven aan de in de grensgemeenten gevestigde geneesheeren, die deze rechten anders niet zouden bezitten.

De met België in 1868 en met Duitschland in 1873 gesloten overeenkomsten zijn niet geheel gelijkkluidend. Volgens beide overeenkomsten wordt wederkeerig aan de geneeskundigen, die in een grensgemeente gevestigd zijn, het recht gegeven om de